Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Sabin Osoro Unzueta

Elgoibar, Gipuzkoa
(1922-2021)

Aurkibidea

Biografia

San Frantzisko kalean jaio zen. Ama elgoibartarra eta aita mutrikuarra zituen. Maalako mojen eskolan, Publikoetan eta marianistenean ikasi zuen. Hamalau urterekin hasi zen lanean. Pedro Loiolaren tailerrean ikasi zuen tornulari ogibidea. Danobat, Eguzki eta Goiti kooperatiben sorkuntzan hartu zuen parte. Elgoibarko ikastolaren sorreran eta garapenean, eta Elgoibarko Izarra euskara elkartearen sorreran ere parte hartu zuen. Beste hainbat proiektu sozialetan ere parte hartu du. Garbiñe Uriguen elgoibartarrarekin ezkondu zen eta lau seme-alaba izan zituzten.

Zintak

EGB-052

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-03-09
- **Iraupena**: 89 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

EGB-065

- **Proiektua**: Elgoibar 1936
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Odriozola Sustaeta, Iñaki - Otegi Arregi, Hodei
- **Data**: 2008-01-01
- **Iraupena**: 59 min
- **Euskarria**: MiniDV

Pasarteak

1. Eskola kontuak

- **Erref**: EGB-052/001
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:
Zazpi urtera arte, Maalako Karitateko mojen eskolan ibili zen. Andereñoak sor Ana zuen izena. Eskola eta inguruak nolakoak ziren azaldu. Neskak eta mutilak ez zuten batera ikasten. Zazpi urtetik 12 urtera arte, eskola publietan ibili zen. Don Felix maisuarekin hiru urte egin zituen, eta Dionisio Larrearekin bi: bat, erdalduna zen; beste, euskalduna. Eskolak erdaraz izaten ziren. 12 urtetik 14ra, berriz, marianisten kolegioan ibili zen.

2. Kanoikada etxera eta osabaren lima lantegia

- **Erref**: EGB-052/005
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:04:49. **Bukatu**: 00:06:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Gerra denboran, kanoikada batek Sabinen etxeko hormak puskatu zituen. Sabinen osaba Benitok lima lantegia zuen etxe ondoan, eta harri guztiak lantegira erori ziren. Lantegiko bi langileek gerratik ihes egin zutenez, Sabin ibili zen osabari lantegia garbitzen laguntzen. Ondoren, hilabete batzuetan limak egiten ere ibili zen. Lana nola egiten zuten azaltzen du.

Transkripzioa
- Kaiñonazoak gure etxebizitza, holakotxe horma sendo bat zeukan albuetan ta jo goian ta alboko taillar gaiñera jausi zian harrixak eta eskonbruak eta danak. Eta gure osaba Benitona zan taillar haura, lima taillarra.
- Zela zeukan izena taillarrak?
- Benito Unzueta.
- Benito Unzueta.
- Bai. Langille bi zituan ta langille biak ihes in zieben aurrera eta neri esan zian, ba, laguntzera juteko ta hantxe lehenengo lana izan zan harri haundixak ibaira botatzen, harek eta eskonbruak, taillarra garbitzen. Gero beste bat segittu naban hillabete batzuk lanian limak egiten ta zerian ta harek pikatzeko galdaretan eta...
- Eta ze itten zebein taillar horretan?
- ba, limak. Limak, lima berriak. Preparau, zera, burdiña eta gero makiñan, zera, pikadura eman eta bestiak, zaharrak ere, kendu zerak...
- Pikadura zaharra?
- Pikadura zaharra kendu eta gero berrixa eman. Horixe zan.
- Kertenak be zeuke itten zittuein?
- Bai, edo bestela zera, kertena edo zera, makiña baten di-da di-da, jotzen ia gorrittuta, berak osabak egiten zuan lan hori. Ni, neria izaten zan askotan harri haundi baten pikadura zaharra, zaharreri pikaduria kentzia ta zan lan gogorra hamalau urteko batentzako.

3. Aita gerratik ihesi

- **Erref**: EGB-052/006
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:06:13. **Bukatu**: 00:07:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
1936ko irailaren 15ean Sabinen aitak eta osaba batek ihes egin zuten Frantziara Mutrikuko itsasontzi batean. Aitak Paue ondoko herri txiki bateko baserri baten egin zituen hiru urte. Osaba Bizkaia aldera bueltatu zen, eta preso hartu zuten. Beste osaba bat, Angel, igeltseroa zen "baina intektuala"; mitinak ematen zituen, eta Euzkadi egunkarian idazten zuen. 1935ean omenaldia egin zioten Angel osabari.

4. Osabak 'Euzkadi' egunkarian idazten zuen

- **Erref**: EGB-052/008
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:07:41. **Bukatu**: 00:08:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:
Sabinen osaba Angel igeltseroa zen ofizioz, eta Euzkadi egunkarian idazten zuen. Garai hartako joera politikoak aipatzen ditu. Politika gaiez idazten zuen osabak.

5. Osabaren "Madarixa"ko mitina

- **Erref**: EGB-052/009
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:08:39. **Bukatu**: 00:09:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:
Sabinen osaba Angelek "Madarixa"n (Madariga) eman zuen mitin bat. Baserritar guztiak barrezka jarri zituen. Txispa handiko gizona zela dio.

6. Osaba Hendaiara ihesi

- **Erref**: EGB-052/015
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:12:22. **Bukatu**: 00:13:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra hasi zenean, amaren aldeko osaba batek Hendaiara egin zuen ihes. Ohartu gabe muga zeharkatu zuen, eta Guardia Zibilak harrapatu eta gerrara joan egin behar izan zuen. Ebroko batailoian parte hartu omen zuen osaba horrek.

7. Ama Durangoko bonbardaketan hil

- **Erref**: EGB-052/017
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:13:31. **Bukatu**: 00:15:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. 1937ko otsailaren 11n herriko emakume talde bat "beste alderdira" bidali zuten zigor edo mendeku moduan. Emakume horien artean zegoen Sabinen ama. Frontea trenbidetik pasatu, eta Elgoibartik Eibarrera bidali zituzten. Sabinen amak Durangon senideak zituen, eta hara joan zen. 1937ko martxoaren 31n Durango bonbardatu zuten. Egun hartan, Sabinen ama elizan zegoen meza entzuten, eta bertan hil zen.

8. Urte latzak

- **Erref**: EGB-052/018
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 00:15:04. **Bukatu**: 00:17:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. Aita Frantziara ihes eginda zegoen, eta ama, berriz, 1937ko martxoaren 31ko Durango bonbardaketan hil zen. Sabin eta anai-arrebak Elgoibarko aitonaren etxera joan ziren bizitzera. 1939an aita Frantziatik bueltatu zen, eta lehengo etxera itzuli ziren. 1939a garai "eskasa" izan zen, gose eta gabezia handia zegoelako. Bi neskame eduki zituzten, baina, garaiko zailtasunak medio, biek utzi egin zuten lana. 12 urterekin arrebak hartu zuen etxearen ardura, baina meningitisa harrapatu eta hil egin zen. 1941ean, Sabinen aita eta anaia Mutrikuko aiton-amonen etxera joan ziren bizitzera. Sabin Elgoibarren bakarrik geratu zen; 19 urte zituen.

9. Bilbora lanera

- **Erref**: EGB-052/020
- **Iraupena**: 0:03:37. **Hasi**: 00:17:52. **Bukatu**: 00:21:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
1942an, Bilbora joan zen lanera 'Bonifacio Etxeberria' lantegira, tornulari moduan. Eguneko 15 pezeta irabazten zituen, eta enkargatuaren etxean egon zen apopilo.

10. Soldadutza, Madrilen

- **Erref**: EGB-052/021

- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:21:29. **Bukatu**: 00:24:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Bilbon urtebete egin zuen lanean, eta soldadutzara joan zen Madrilera. Hiru urte egin zituen soldadu. Soldadutzako kontuak. Automobilak konpontzeko lantegi batean egon zen han, eta hotz handia pasatzen zuten. 200 lagun inguru aritzen ziren han lanean.

11. 38.000 pezetatan etxea zaharberritu

- **Erref**: EGB-052/026
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:34:37. **Bukatu**: 00:35:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:
Sabinen aita eta osaba igeltseroak ziren. Beste osaba bat, berriz, arotza zen. Amaren aldeko aitonak etxe zahar bat erosi zuen, eta aita eta bi osabek zaharberritu zuten. Zaharberritze lanek 38.000 pezeta kostatu zuten.

12. 'Danobat' lantegiaren sorrera I

- **Erref**: EGB-052/027
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:35:18. **Bukatu**: 00:38:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
'Zubal' lantegian zazpi urte egin zituen lanean. 1954an 'Danobat' lantegia sortu zuten hainbat lagunek, tartean Sabin eta bere anaia. Sorrerari buruzko azalpenak.

13. Luistarren kongregazioko presidente

- **Erref**: EGB-052/029
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:39:12. **Bukatu**: 00:42:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
1952ko ekainean, Sabinek 30 urte zituela, luistarren kongregazioko presidente izendatu zuten, bere onespenik gabe. Kongregazioko erromesaldiak, ekintzak... aipatzen ditu. Herrian egondako abadeak izendatzen ditu.

14. 30 urte 'Danobat'en

- **Erref**: EGB-052/033
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:50:06. **Bukatu**: 00:51:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
1954an 'Danobat' lantegia sortu zuten 16 lagunek, tartean Sabin eta bere anaia. Sorrerari buruzko azalpenak: sorreran lantegia non ireki zuten, toki aldaketak... aipatzen ditu. Artezgailu ("rektifikadora") hidraulikoak egiten zituzten. Sabinek 30 urte egin zituen 'Danobat'en, erretiroa hartu zuen arte.

15. Elgoibarko Izarra eta ikastola

- **Erref**: EGB-052/038
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:54:00. **Bukatu**: 00:55:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Elgoibarko Izarra euskara elkartearen eta ikastolaren hastapenei buruzko azalpenak.

16. Gazte garaiko kontuak: erromeriak eta zaletasunak

- **Erref**: EGB-052/040
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:55:57. **Bukatu**: 00:58:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Gaztetako kontuak. Musika-bandak jaiero jotzen zuen Elgoibarren. Arratsalde partean "bailable" eta korroak izaten ziren plazan. Maltzaga inguruan baserritar giroko erromeria egiten zen astero. Sabinek futbol partidak ikustera joateko zaletasuna zuen. Lagunarteko kontuak.

17. Osaba Angel eta 'Gaztezi'ren fusilamendua

- **Erref**: EGB-052/043
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 01:03:00. **Bukatu**: 01:04:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. Sabinen osaba Angel Elgoibarren geratu zen herritarrek osatutako komando batean "herria zaintzen". Gero, osaba Markina aldera joan zen, eta Urkarregi inguruan harrapatu zuten 'Gaztezi' plaentxiarrarekin batera. Hainbat egun herriko kalabozoetan pasa eta gero, biak fusilatu zituzten. Bi abade ere fusilatu zituzten.

18. Zazpi fusilatu

- **Erref**: EGB-052/044
- **Iraupena**: 0:05:43. **Hasi**: 01:04:20. **Bukatu**: 01:10:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra denboran, zazpi elgoibartar fusilatu zituzten: Don Zelestino Onaindia eta Markina aldetik joandako beste abade bat, Olasope baserriko bi anaia, Laskurain, Arrillaga, 'Gaztezi' (jaiotzez plaentxiarra) eta Angel Osoro (Sabinen osaba).

19. Bost hilabete Mutrikuko baserri batean

- **Erref**: EGB-052/049
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 01:17:16. **Bukatu**: 01:19:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Zazpi urte zituela bost hilabete egin zituen Mutrikuko baserri batean. Baserrian behiak zaintzen zituen.

20. Gaztetatik mitinetara

- **Erref**: EGB-052/053
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 01:24:25. **Bukatu**: 01:26:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:
Mutikotatik zuten kontzientzia politikoa. Gaztetatik joaten ziren mitinetara.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com